

Rønne Havn A/S
Sydhavnsvej 12
3700 Rønne

CVR nr. 27932150

Erhverv
J.nr. 2020 - 48513
Ref. MIEKJ
Den 19. oktober 2021

Rønne Havn, Klaptilladelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed Rønne Havn tilladelse¹ til klapning af i alt 80.000 m³ oprensningsmaterialer fra Rønne Havn på klapplass K_058_01, som ligger ca. 3 km vest/nordvest for Rønne i Østersøen.

Figur 1 *Oversigt over optagnings- og klapområde*

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 19. oktober 2021

Klagefristen udløber den 16. november 2021.

Tilladelsen udløber den 17. november 2026.

¹ Tilladelsen er givet med hjemmel i havmiljølovens § 26, jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019.

Indholdsfortegnelse

Rønne Havn, Klaptilladelse.....	1
1. Vilkår for klaptilladelsen	3
1.1 <i>Vilkår for optagning og brugen af klappladsen</i>	3
1.2 <i>Vilkår for tilsyn og kontrol</i>	3
2. Oplysninger i sagen.....	4
2.1 Sagens baggrund	4
2.2 Udtalelser fra høringsparter	5
3. Miljøstyrelsens vurdering	5
3.1 Alternativer til klapning	5
3.2 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan.....	6
3.3 Vurdering af sedimentet	6
3.4 Vurdering af klapningen i forhold til vandområdeplaner 2015-2021.....	7
3.5 Havstrategi	11
3.6 Klappladsen og kumulerede effekter	15
3.7 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder.....	16
3.8 Vurdering i forhold til bilag IV-arter og marine pattedyr	18
3.1 Konklusion	18
4. Offentliggørelse og Klagevejledning	18
5. Andre oplysninger	19
6. Følgende har modtaget kopi af tilladelsen	20
BILAG 1 Optagningsområdets placering.....	21
BILAG 2 Klappladsens beliggenhed	22
BILAG 3 Vurdering af miljøfarlige stoffer i forbindelse med klapning af optaget havbundsmateriale.....	23
BILAG 4 Kornkurver	25
BILAG 5 Analyseresultater fra Rønne Havn fordelt på delområder	26

1. Vilkår for klaptilladelsen

1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappladsen

- A. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 17. november 2021 til den 17. november 2026.
- B. Der må højst klappes en samlet mængde på 80.000 m³ fastmål, svarende til 107.400 tons tørstof i tilladelsens samlede løbetid. Klapmaterialet må kun stamme fra det område, der er indrammet med rødt, gult, orange, grønt og blå på det luftfoto, der fremgår af bilag 1.
- C. Klapningen skal foregå på klapplads K_058_01, som ligger i Østersøen omkring Bornholm. Klappladsens placering fremgår af bilag 2.
- D. Der må som følge af klapningen ikke ske dybdeforringelser i klapområdet til under 21,0 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.
- E. Klapmaterialet skal spredes jævnt på den i pkt. C beskrevne klapplads og må ikke indeholde større faste genstande eller affald.

1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol

- F. Indberetninger om klapning, jf. § 12 og 13, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse om bypass, nyttiggørelse og klapning af optaget havbundsmateriale², skal ske elektronisk efter nærmere anvisninger fra Miljøstyrelsen. Anvisning findes på www.mst.dk. Indberetningen om opstart af klapning skal være Miljøstyrelsen i hænde senest 8 dage før klapstart, og skal indeholde oplysninger om fartøjets navn og MMSI nummer. Hvis der sker ændringer i forhold til det indberettede, skal Miljøstyrelsen straks underrettes herom. Afbrydes klapningen i mere end tre måneder, skal der indgives ny underretning.
- G. I forbindelse med klapningen skal positionen, klappet mængde (m³) og dybde for klapningen af de enkelte laster registreres, inden lasten tømmes. Kopi af logbog skal opbevares hos tilladelseshaver i mindst et år efter udløb af klaptilladelsens gyldighedsperiode, så den kan fremsendes til Miljøstyrelsen på anmodning herom.
- H. I forbindelse med indberetning efter endt klapning skal der fremsendes oplysninger om position og dybde på klapning af den last, hvor den mindste vanddybde blev registreret i henhold til vilkår G.
- I. Kopi af tilladelsen skal forefindes på oprensingsfartøjet og klapfartøjet. Tilladelseshaver skal sørge for, at den entreprenør, som udfører arbejdet, er gjort bekendt med tilladelsens vilkår.
- J. De fartøjer, der udfører opgravningen og klapningen, skal være udstyret med elektronisk positioneringsudstyr, hvor positionen løbende registreres. Skibets

² Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020

position skal være tilgængelig via det nationale overvågningssystem for skibsfart: AIS klasse A. AIS-udstyret skal til enhver tid være tændt, så længe opgravningen og klappingen udføres. Såfremt der sker nedbrud af AIS-udstyret skal opgravningen/klappingen standses og Miljøstyrelsen underrettes.

- K. Efter endt klapping skal tilladelseshaveren lade foretage en orienterende pejling af dybdeforholdene på klappladsen. Pejlingen skal foretages med en sejlafstand på fx 25 meter mellem sejllinjerne. Vandstand aflæst fra DMI på opmålingstidspunktet skal oplyses. Inden undersøgelserne iværksættes skal undersøgelsesprogrammet fremsendes til godkendelse hos Miljøstyrelsen. Resultaterne af opmålingen skal fremsendes til Miljøstyrelsen senest 6 måneder efter at arbejdet er afsluttet.

2. Oplysninger i sagen

2.1 Sagens baggrund

Rønne Havn A/S har søgt om tilladelse til at oprense 80.000 m³ materiale over en 5-årig periode. Havnen har tidligere haft tilladelse til den samme aktivitet ROS-421-000091. Behovet for oprensning af sediment skyldes intensiv skibstrafik, der flytter rundt på sedimentet i havnen, samt en stor sedimenttransport af bl.a. sand, som er med til at tilføre sediment i havnebassinerne. Mængderne af sediment der ender i havnebassinerne varierer, og påvirkes bl.a. af skibsaktivitet, vejrlig og landing af sand fra råstofindvinding. Havnen ønsker at klappe materialerne på klapplads K_058_01 vest for Rønne Havn.

Nærliggende beskyttede områder

Optagningsområdet ligger 1,5 km syd for Natura 2000-område nr. 211, Hvideodde Rev. Klappladsen ligger ca. 2 km sydøst for samme område.

De næst nærmeste Natura 2000-områder "Adler Grund og Rønne Banke" og "Bakkebrædt og Bakkegrund" ligger mere end 10 km fra både optagningsområdet og klappladsen. Miljøministeriet har udpeget arealer til 6 nye fuglebeskyttelsesområder på havet, herunder et område ved Rønne Banke (F129). Dette område ligger cirka 300 meter fra klappladsen³. Områderne har været i høring, men er endnu ikke endeligt vedtaget.

Marsvin er eneste relevante bilag IV-art i området. En vurdering af de mulige påvirkninger af marsvin vil blive omtalt i afsnit 3.8.

Der er ingen nærliggende havstrategiområder i nærheden af oprensningsområdet eller klappladsen (>50 km afstand). Miljøministeriet har udpeget arealer til 13 nye havstrategiområder på havet, herunder 5 områder omkring Bornholm (I, J, K, M og L). Områderne I og J ligger nærmest klappladsen, disse ligger cirka 12 km fra klappladsen⁴. Områderne har været i høring, men er endnu ikke endeligt vedtaget.

Havplan

Oprensningsområdet og klappladsen ligger i et område udlagt til beskyttelsesforanstaltninger for luftfart (II6)⁵. Klappladsen ligger desuden i et område udlagt

³ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64971>

⁴ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64973>

⁵ Beskyttelsesforanstaltninger for luftfart (II6)

til sejladskorridor (S14)⁶ i udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan sendt i høring den 31. marts 2021.

2.2 Udtalelser fra høringsparter

Rønne Havns ansøgning var i høring i perioden d. 16. august til og med d. 13. september 2021.

Fiskeristyrelsen

Fiskeristyrelsen har ikke svaret på Miljøstyrelsens høring om sagen.

Søfartsstyrelsen

Søfartsstyrelsen fremsendte høringssvar d. 17. august 2021. Her i skriver Søfartsstyrelsen:

"Søfartsstyrelsen ser intet sejladssikkerhedsmæssigt til hinder for at tillade den ansøgte mængde klappet fra Rønne Havn på klapplads k_058_01, hvis nedenstående vilkår om den mindste dybde overholdes.

Følgende vilkår skal indgå i en eventuel tilladelse:

Der må som følge af klappingen ikke ske dybdeforringelser i klapområdet til under 21 meter i forhold til middelvandstand (DVR-90) på den ansøgte klapplads K_058_01."

Slots- og Kulturstyrelsen

Vikingskibsmuseet har udtalt, at de ikke har bemærkninger til sagen.

Ansøger bør dog være opmærksom på Museumslovens § 29h stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.

Bornholms Regionskommune

Bornholms Regionskommune har ikke svaret på Miljøstyrelsens høring om sagen.

3. Miljøstyrelsens vurdering

3.1 Alternativer til klapping

I forbindelse med ansøgning om klaptilladelse udtog Rønne Havn 5 prøver til analyse for miljøfarlige stoffer. I 3 af delområderne (se bilag 1 område rød, grøn og orange) lå indholdet af miljøfarlige stoffer under det nedre aktionsniveau jf. klapvejledningen. Miljøstyrelsen sendte derfor sagen over til Kystdirektoratet med henblik på, at direktoratet kunne tage stilling til, om materialet kunne tillades bypasset eller nyttiggjort til havs.

Kystdirektoratet tilbagesendte sagen til Miljøstyrelsen, da de vurderede, at Rønne Havn ville have svært ved at adskille forurenede og rent sediment under opgravningsarbejdet.

Miljøstyrelsen spurgte herefter Rønne Havn, om materialerne i stedet kunne nyttiggøres på land evt. i forbindelse med den udvidelse der i øjeblikket pågår i havnen. Hertil svarede Rønne Havn:

"Vores rådgivere på udbygningen (Niras) har vurderet sedimenterne, der er tilsvarende de materialer, der opgraves i forbindelse med udbygningen/udbygningen (klaptilladelse

⁶ Sejladskorridor (S14)

journalnummer 2020 – 20805), disse er ikke ensartede og egnede til indbygning i den planlagte udvidelse af Rønne Havn, derfor kan vi ikke nyttiggøre materialerne, og bliver nød til at klappe det.”

Miljøstyrelsen behandler på dette grundlag sagen som en klapsag.

3.2 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan

Udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan blev sendt i høring den 31. marts 2021, og blev dermed bindende for de myndigheder, der meddeler tilladelse til aktiviteter på havet.⁷ Klapning er ikke en aktivitet, der planlægges for, men Miljøstyrelsen skal ved meddelelse af klaptilladelse respektere hensynet til de arealudlæg, som følger af havplanudkastet.

Det ansøgte oprensningsområde og klapplads er beliggende i beskyttelseszone for lufttrafik (II6). Klappladsen er desuden placeret i et område udlagt som sejladskorridor (S14).

Miljøstyrelsen har hørt Søfartsstyrelsen, som forvalter område S14 sejladskorridor. Søfartsstyrelsen udtaler følgende

”Søfartsstyrelsen har ikke bemærkninger i forhold til den kommende havplan, da klapning foregår i et allerede godkendt klapområde, som ses i søkortet. Selve klapaktiviteten er forenelig med den øvrige skibstrafik herunder i forhold til den reservede sejladskorridor i området, da klapningen foregår fra skibe, der fører signaler mv.”

Miljøstyrelsen vurderer på dette grundlag, at tilladelse til den ansøgte klapning er forenelig med sejladskorridor, og dermed ikke i strid med havplanudkastet.

Miljøstyrelsen har hørt Transport- og Boligministeriet, som forvalter område II6 beskyttelseszone for luftfart. Transport- og Boligministeriet har ikke indsendt bemærkninger i forbindelse med høringen. Miljøstyrelsen vurderer på dette grundlag, at tilladelse til den ansøgte klapning er forenelig med beskyttelsesområdet for luftfart, og dermed ikke i strid med havplanudkastet.

3.3 Vurdering af sedimentet

I forbindelse med ansøgning om klapning blev der i september 2020 foretaget analyser af materiale fra 5 delområder i havnen. I tabel 1 er vist resultatet af et gennemsnit af disse analyser samt værdierne for nedre og øvre aktionsniveau, jf. klapvejledningen⁸. For de stoffer, hvor nedre aktionsniveau er overskredet, er der desuden vist den i forvejen forekommende koncentration i sediment fra omgivelserne med et tilsvarende organisk indhold. Data, der ligger til grund for den eksisterende baggrund, er baseret på overvågningsdata fra NOVANA programmet⁹.

En nærmere forklaring på prøvetagningsstrategier samt hvordan de miljøfarlige stoffer i sedimentet vurderes, fremgår af bilag 3. Resultaterne af de enkelte prøver kan ses i bilag 5.

⁷ LBKG 2020/04/06 nr. 400 om maritim fysisk planlægning § 14, stk. 1

⁸ By- og Landskabsstyrelsen vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale – klapning.

⁹ NOVANA står for ”Det nationale overvågningsprogram for vandområder”.

Tabel 1 Gennemsnitsværdier af analyser for miljøfarlige stoffer fra optagningsområdet i Rønne Havn, samt middelværdi for eksisterende baggrundskoncentrationer og nedre- og øvre aktionsniveau.

Stof	Middelværdi for analyser fra Rønne havn	Middelværdi for eksisterende baggrundskoncentration ved tilsvarende glødetab*	Nedre Aktionsniveau mg/kg TS	Øvre Aktionsniveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	73,82			
Glødetab (GT) i % af tørstof	3,42	3,42		
Arsen (mg/kg TS)	2,66		20	60
Bly (mg/kg TS)	10,40		40	200
Cadmium (mg/kg TS)	0,10		0,4	2,5
Krom (mg/kg TS)	9,20		50	270
Kobber (mg/kg TS)	26,16	11,88	20	90
Kviksølv (mg/kg TS)	0,04		0,25	1
Nikkel (mg/kg TS)	7,44		30	60
Tributyltin (TBT) (mg/kg TS)	0,003		0,007	0,200
Zink (mg/kg TS)	53,40		130	500
PAH (mg/kg TS)**	0,29		3	30
PCB (mg/kg TS)***	0,01		0,02	0,2

TS = tørstof. GT = glødetab.

*Vandområdets baggrundskoncentrationer af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab), der blev fundet i opgravningsområdet.

** Summen af følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

*** Summen af følgende 7 PCB'er: PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 118, PCB 138, PCB 153, PCB 180

Placeringen af de enkelte stikprøver og underinddelingen af arbejdsområdet fremgår af bilag 1. I bilag 4, er vist kornkurver for optagningsmaterialet, her fremgår det, at klappmateriale primært består af silt til fint sand.

En sammenligning med koncentrationerne i havbundsmaterialer fra den omgivende havbund med et tilsvarende glødetab tyder på, at sedimentet har fået tilført forhøjede koncentrationer af kobber fra aktiviteter, der er foregået inde i havnen. Ved klappning i vandområde 58 vil der imidlertid ske en hurtig opblanding af materialet med det sediment, der findes på stedet i forvejen, samt med det sediment, der transporteres langs bunden i vandfasen, som følge af den naturlige sedimentvandring. Forskel i koncentrationer på og omkring klapppladsen før og efter klappning vurderes derfor at være ubetydelig.

3.4 Vurdering af klappningen i forhold til vandområdeplaner 2015-2021

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et vandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af vandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

I vandområdeplanerne bedømmes de enkelte vandområder i forhold til den økologiske og den kemiske tilstand.

1. Den økologiske tilstand inddeles i 5 klasser: Høj, god, moderat, ringe eller dårlig tilstand.
2. Den kemiske tilstand inddeles i to klasser: god eller ikke god.

Oprensningsområdet ligger placeret i vandområde 56, Østersøen, Bornholm. Dette vandområde skal opfylde miljømålet "God økologisk tilstand" og "God kemisk tilstand". Klappladsen ligger i vandområde 58, Bornholm 12 sm, dette område skal opfylde miljømålet "God kemisk tilstand". Klappladsen ligger cirka 1,6 km fra vandområde 56 Østersøen, Bornholm.

3.4.1. Økologisk tilstand

Som indikator for vandområdeplanernes økologiske tilstand i kystvande anvendes følgende kvalitetslementer: Dybdeudbredelsen af ålegræs, klorofylkoncentrationen i vandet, som er et udtryk for fytoplanktonbiomasse, bundfauna, som beskriver tilstanden af de bunddyr, der lever nede i sedimentet, samt støtteparameteren miljøfarlige stoffer, som omfatter nationalt udvalgte stoffer.

I vandområdet omkring Bornholm er tilstanden kun vurderet på baggrund af kvalitetsparameteren klorofyl. Tilstanden for bundfauna og ålegræs er i området vurderet som ukendt. Tilstanden for klorofyl er angivet som ringe, hvilket medfører, at den samlede tilstand således vurderes som ringe. Af tabel 2 fremgår det, hvordan den økologiske tilstand er bedømt i vandområdet omkring optagningsstedet i vandområdeplanen 2015-2021.

Tabel 2 Økologiske tilstand i vandområde 56, Østersøen, Bornholm

Ident for vandområde:	56
Navn på kystvand:	Østersøen, Bornholm
Hovedvandopland:	3.1 Bornholm
Vandområdedistrikt:	Bornholm
Areal i hektar:	21272
1- eller 12-sømilsområde:	1-sømile område
Typologi:	Åbentvandstype (OW3c), vandområde med varierende lavere saltholdighed, lille tidevandsforskel (østlige Østersø omkring Bornholm).
Kunstigt/stærkt modificeret vandområde:	Ikke udpeget som stærkt modificeret eller kunstigt.
Økologisk tilstandsklasse, samlet:	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstandsklasse, klorofyl	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstandsklasse, ålegræs	Ukendt tilstand
Økologisk tilstandsklasse, bundfauna	Ukendt tilstand
Støtteparametre	-
Økologisk tilstand, miljøfarlige forurenende stoffer:	Ukendt tilstand
Økologisk tilstand, miljøfarlige forurenende stoffer, årsag:	Ikke relevant

Klorofyl

Ved frigivelse af næringssalte fra klapmaterialer og ved nedbrydning af organisk materiale herfra, kan der ske en hurtig opblomstring af planktonalger og dermed af vandets klorofylindhold i perioder, hvor planktonets vækst ellers er begrænset af mangel på næringsstoffer i vandet. Derfor skal det overvejes, om klappning af store mængder bør undgås i vækstsæsonen.

DCE udarbejder i samarbejde med Miljøstyrelsen hvert år iltsvindsrapporter¹⁰. Af disse fremgår det, at der sjældent ses iltsvind i området omkring klappladsen. Såfremt det forekommer, er det i moderat udstrækning. Der forventes ikke en mærkbar påvirkning af klorofylindholdet eller af vandets iltindhold som følge af klapningerne i vandområde 56, da der er tale om klapmateriale med et lavt glødetab. Indholdet af organisk materiale giver derfor ikke grund til at stille vilkår til optagnings- eller klapmetode, eller til begrænsning af klaptidspunkt i løbet af året.

Ålegræs

Ålegræs kan teoretisk set påvirkes af sedimentfaner på to måder: Dels ved direkte tildækning af planterne, hvis sedimentet aflejres på bladene, dels ved at vandet bliver uklart i sedimentfanerne, så lyset ikke når ned til planterne i en længere periode.

Udbredelsen af ålegræs er meget sparsom i vandområde 56 og anses ikke for en væsentlig parameter i forhold til at opnå god tilstand i vandområde 56, da der hovedsageligt findes hård bund i de kystnære områder. Oprensningsområdet ligger desuden bag havnens dækkende værker, og Miljøstyrelsen vurderer på denne baggrund, at parameteren ålegræs ikke vil blive påvirket væsentligt af opgravningen.

Klappladsen ligger langt fra kysten og på mere end 10 meters vanddybde. Målsætningen for dybdeudbredelsen af ålegræs i vandområde 56 er 8,10 meter¹¹. Det forventes derfor ikke, at der vil forekomme ålegræs på, eller i nærheden af klappladsen. Det er Miljøstyrelsens vurdering at klapning af sand ikke vil medvirke til at reducere lysets passage ned til bunden i et omfang, der vil kunne påvirke vækstbetingelserne for bundplanter i deres vækstområder i vandområde 56.

Bundfauna

De bunddyr, der befinder sig på optagningsstedet bliver fjernet i forbindelse med optagningen. Selvom der ikke er fastsat økologiske mål for bundfauna i det område, hvor klappladsen er placeret, vil der findes bundfauna på klappladsen. På klappladsen vil de dyr, der befinder sig der, hvor sedimentet lander, blive tildækket og dø. Arealmæssigt vil disse påvirkninger dog være ubetydelige. Der vil hurtigt kunne ske en genindvandring af dyr fra de nære omgivelser. Miljøstyrelsen vurderer, at forstyrrelserne fra klapningen vil være lokal og kortvarig og derfor ikke forringe tilstanden for bundfauna. Miljøstyrelsen vurderer ikke, at der vil ske en påvirkning af bundfaunaen fra sedimentspild fra klapningerne ind i vandområde 56.

Miljøfarlige stoffer

Den økologiske tilstand i et vandområde vurderes også på baggrund af de miljøfarlige stoffer, hvor der er sat nationale miljøkvalitetskrav. Den økologiske tilstand for de miljøfarlige stoffer er i vandområdeplaner 2015-2021 angivet som "ukendt" i vandområde 56.

Der er indført nationale miljøkvalitetskrav for sediment for tungmetallerne bly og cadmium¹². For at opnå god økologisk tilstand må baggrundsværdien ikke overskride 163

¹⁰ <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/havet/havmiljoe/iltsvind/>

¹¹ MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021. Udtrukket fra miljogis.mim.dk

¹² Bekendtgørelse nr. 1625 af december 2017 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

mg/kg TS for bly. For cadmium må baggrunds niveauet ikke overstige 3,8 mg/kg TS mere end det naturlige baggrunds niveau.

Disse kvalitetskrav svarer til de EU fastsatte sedimentkvalitetskrav, som gennemgås nedenfor i afsnittet om kemisk tilstand.

Klapmaterialets indhold af bly og cadmium (Tabel 1) overskrider ikke de fastsatte miljøkvalitetskrav for god tilstand i vandområdet. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at klapmaterialernes indhold af cadmium og bly ikke vil have betydning for målet om god økologisk tilstand i vandområdet.

Samlet vurdering i forhold til økologisk tilstand

Miljøstyrelsen vurderer, at optagningen og klappingen ikke vil medføre en forringelse af vandområdets økologiske tilstand eller ændre på vandområdets mulighed for at opfylde god økologisk tilstand.

3.4.2. Kemisk tilstand

Den kemiske tilstand vurderes for stoffer optaget på EU's liste over prioriterede stoffer. Den kemiske tilstand er i vandområdeplanen 2015-2021 angivet som "god" i vandområde 58, mens den angives som "ukendt" i vandområde 56. Tilstanden "god" i vandområde 58 er vurderet på baggrund af målinger i væv fra muslinger. Den kemiske tilstand er ukendt i fisk og sediment i vandområde 58.

Tabel 3 Kemisk tilstand i vandområde 58

Ident for vandområde:	58
Navn på kystvand:	Bornholm, 12 sm
Hovedvandopland:	3.1 Bornholm
Vandområdedistrikt:	Bornholm
Areal i hektar:	380980
1- eller 12-sømilsområde:	12-sømile område
Typologi:	12-sømilsområde - ikke omfattet af typologi
Kunstigt/stærkt modificeret vandområde:	Ikke udpeget som stærkt modificeret eller kunstigt.
Kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Kemisk tilstand, årsag:	ikke relevant
Kemisk tilstand, sediment:	Ukendt tilstand
Kemisk tilstand, sediment, årsag:	ikke relevant
Kemisk tilstand, muslinger:	God
Kemisk tilstand, muslinger, årsag:	ikke relevant
Kemisk tilstand, fisk:	Ukendt tilstand
Kemisk tilstand, fisk, årsag:	ikke relevant

Tabel 4 Kemisk tilstand i vandområde 56

Ident for vandområde:	56
Navn på kystvand:	Østersøen, Bornholm
Hovedvandopland:	3.1 Bornholm
Vandområdedistrikt:	Bornholm
Areal i hektar:	21272
1- eller 12-sømsområde:	1-søms område
Typologi:	Åbentvandstype (OW/3c), vandområde med varierende lavere saltholdighed, lille tidevandsforskel (østlige Østersø omkring Bornholm).
Kunstigt/stærkt modificeret vandområde:	ikke udpeget som stærkt modificeret eller kunstigt.
Kemisk tilstand:	Ukendt tilstand
Kemisk tilstand, årsag:	ikke relevant
Kemisk tilstand, sediment:	Ukendt tilstand
Kemisk tilstand, sediment, årsag:	ikke relevant
Kemisk tilstand, muslinger:	Ukendt tilstand
Kemisk tilstand, muslinger, årsag:	ikke relevant
Kemisk tilstand, fisk:	Ukendt tilstand
Kemisk tilstand, fisk, årsag:	ikke relevant

Ved vandområdeplanernes vedtagelse, var der ikke fastsat EU-miljøkvalitetskrav for miljøfarlige stoffer i sedimentet men kun i vand og i biota. Efterhånden som der fastsættes sedimentkvalitetskriterier/-krav for de stoffer, der vurderes som relevante i forhold til klapmateriale, skal det løbende vurderes, om disse kriterier er overholdt for det vandområde, hvori der søges om tilladelse til at udlede det konkrete stof.

For de EU-prioriterede stoffer er der i Danmark fastsat nationale miljøkvalitetskrav i sediment for cadmium og bly, som beskrevet ovenfor i afsnit om Miljøfarlige stoffer. Miljøstyrelsen vurderer, at disse nationale miljøkvalitetskrav i sedimentet derfor er de mest relevante miljøkvalitetskrav i forhold til vurdering af den kemiske tilstand i sediment. For at opnå god kemisk tilstand må baggrundsniveauet derfor ikke overskride 163 mg/kg TS for bly. For cadmium må baggrundsniveauet ikke overstige 3,8 mg/kg TS mere end det naturlige baggrundsniveau.

Idet klapmaterialets indhold af bly og cadmium (Tabel 1) ikke overskrider de fastsatte miljøkvalitetskrav for god kemisk tilstand i vandområdet, vurderer Miljøstyrelsen, at klappningen ikke vil forringe den kemiske tilstand og dermed ikke have betydning for at opnå og fastholde en god kemisk tilstand i vandområde 56 og 58.

Samlet vurdering i forhold til kemisk tilstand

Det vurderes, at en eventuel påvirkning omkring klapplassen vil udgøre en ubetydelig påvirkning af vandområderne, hvorved aktiviteten ikke vil medføre en forringelse af overfladevandområdernes tilstand og ikke vil være til hinder for opfyldelsen af målet om god tilstand.

3.5 Havstrategi

Miljøstyrelsen skal jf. havstrategilovens¹³ § 18 sikre, at klappningen ikke medfører påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter lovens §§ 12 og 13. Forpligtelsen til ikke at meddele tilladelse i strid med miljømål og indsats indtræder i takt med, at de enkelte dele af havstrategierne fastlægges endeligt.

¹³ Lovbekendtgørelse 25/11/2019 nr. 1161 om havstrategi.

Det danske havterritorium er opdelt i to havområder, henholdsvis Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen. Havmiljølovens målsætninger implementeres gennem udarbejdelse af havstrategier for hver af havområderne, jf. havstrategilovens § 4, stk. 1. I første del af Danmarks Havstrategi II¹⁴ fastlægges en definition på ”god miljøtilstand”, den aktuelle miljøtilstand i de danske havområder (basisanalyse) samt 68 konkrete miljømål til sikring af opnåelse af en god miljøtilstand.

I Danmarks Havstrategi II defineres, hvad der forstås ved god miljøtilstand for 11 såkaldte deskriptorer. Deskriptorerne udgør forskellige kategorier af forhold, der beskriver miljø- og naturtilstanden samt påvirkningen fra menneskelige aktiviteter. Identificeringen af de 11 deskriptorer og beskrivelserne af god miljøtilstand er fastlagt i overensstemmelse med havstrategilovens bilag 2. Deskriptorerne omfatter 1) Biodiversitet, 2) Ikke hjemmehørende arter, 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk, 4) Havets fødenet, 5) Eutrofiering, 6) Havbunden, 7) Hydrografiske ændringer, 8) Forurenende stoffer, 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum, 10) Marint affald og 11) Undervandsstøj.

For hver deskriptor fastlægger havstrategien en række miljømål med tilhørende indikatorer. En indikator er et parameter, som anvendes til at vurdere om miljømålet er opfyldt. Miljømålene er bindende, og skal derfor iagttages i forbindelse med meddelelse af tilladelse til klapning, dog således, at hvis de miljømæssige aspekter er omfattet af miljømål fastsat i en henhold til en vandplan eller Natura 2000-plan, erstatter et sådant miljømål de målsætninger, som er fastsat efter havstrategien, jf. havstrategiloven § 2, stk. 2.¹⁵ Nogle af deskriptorerne angår miljømål, som ikke påvirkes af klapning. I den konkrete sag gælder dette de deskriptorer som er angivet i Tabel 5.

Tabel 5 Deskriptorer, som ikke påvirkes af klapning.

Deskriptor	Miljømål	Påvirkes ikke af klapning fordi
1 Biodiversitet	Formålet med deskriptor 1 er at sikre, at biodiversiteten opretholdes. Da der endnu ikke fastlagt tærskelværdier for god miljøtilstand for pelagiske habitater og fisk, der ikke udnyttes erhvervsmæssigt, indgår disse forhold derfor ikke i vurderingen.	Dyr og planter påvirkes ikke på bestandsniveau af klapning. Se afsnittet om naturtyper under vurderingen af Natura 2000-områder.
2 Ikke hjemmehørende arter	Havstrategiens miljømål for ikkehjemmehørende arter fokuserer på at begrænse tilkomst af nye ikkehjemmehørende arter og at begrænse de negative effekter af invasive arter.	Da klapning ikke indebærer introduktion af ikke-hjemmehørende arter, vurderes miljømålet ikke at blive påvirket af klapning af havsediment, der stammer fra lokalskudet.
4 Havets fødenet	Havstrategiens miljømål for havets fødenet omhandler sikring af fornøden viden for	Miljømål for denne deskriptor påvirkes ikke af det ansøgte, idet klapning ikke påvirker dyr og

¹⁴ Danmarks Havstrategi II, første del - god miljøtilstand, basisanalyse og miljømål.

¹⁵ Jf. Danmarks Havstrategi II, første del, side 24-25.

	fremadrettet at kunne fastsætte tærskelværdier for fødenettets tilstand. Samspillet mellem de forskellige arter i et fødenet er komplekst og i konstant variation, og det er med det nuværende vidensgrundlag vanskeligt at identificere mål, der skal sikre opnåelsen af god miljøtilstand.	planter på bestandsniveau. Se afsnittet om kvalitetselementerne i vurdering af vandområdeplaner og afsnittet om naturtyper under Natura 2000-vurderingen.
7 Hydrografiske ændringer	Havstrategiens miljømål for hydrografiske ændringer angiver, at konkrete projekter alene skal have lokale virkninger og i øvrigt udformes under hensyn til miljøet.	Beskrives i afsnittet om kumulerede effekter. Den beskudne dybdeforringelse af havbunden på selve klapplassen vurderes ikke at ændre områdets hydrografi.
10 Marint affald	Havstrategiens miljømål for marint affald handler bl.a. om, at mængden af marint affald skal reduceres væsentligt, og at tab af fiskeredskaber skal forebygges.	Eventuelt affald skal frasorteres inden havbundsmaterialet klappes og vurderes derfor ikke at bidrage til øget tilførsel af marint affald i havmiljøet. Se vilkår E.
11 Undervandsstøj	Havstrategiens miljømål for undervandsstøj handler bl.a. om, at skadelige virkninger af impulsstøj for dyr skal undgås. For lavfrekvent støj er der mål om fastsættelse af tærskelværdier og opbygning af viden.	Emnet behandles under afsnittet om bilag IV-arter. Det vurderes ikke, at undervandsstøj fra klappingen vil påvirke marine arter.

De relevante deskriptorer for denne afgørelse er angivet i Tabel 6. I denne klaptilladelse er påvirkningen af miljømålene i havstrategien for disse deskriptorer vurderet således:

Tabel 6 Deskriptorer, som kan påvirkes af klapping.

Deskriptor	Miljømål	Vurdering
3 Erhvervsmæssig fiskeri	Havstrategiens miljømål for erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande er fastsat med reference til den fælles fiskeripolitik, som fastslår, at fangstniveauer og fiskebestandes reproduktion skal være bæredygtig.	Hensyn til fiskeriforhold varetages i klaptilladelser gennem en vurdering af påvirkningen af fiskeriinteresserne i lokalområdet. Dette sker gennem høring af Fiskeristyrelsen. I den aktuelle sag har Miljøstyrelsen ikke modtaget bemærkninger fra Fiskeristyrelsen og vurderer derfor ikke, at den pågældende klapping er af væsentlig interesse for fiskeriet.
5 Eutrofiering	Havstrategiens miljømål for eutrofiering er bl.a., at dansk andel af tilførsler af kvælstof	Eutrofieringseffekter af klappingen behandles i vurderingen af påvirkninger i henhold til

	og fosfor for Østersøen skal følge de maksimalt acceptable tilførsler, som er blevet fastsat i HELCOM (de såkaldte HELCOM-lofter). Dette sikrer, at der på sigt kan opnås god miljøtilstand for eutrofiering. For Nord-søen er der endnu ikke fastsat tærskelværdier for næringsstoffer.	vandområdeplaner under afsnittet om kvalitetselementet klorofyl. Her har Miljøstyrelsen vurderet om klapningen vil have en effekt på iltforholdene i området.
6 Havbundens integritet	Havstrategiens miljømål for havbundens integritet omhandler bl.a. beskyttelse af Øresund og supplerende beskyttede områder samt opbygning af viden og bidrag til fastsættelse af tærskelværdier for tab og forstyrrelse.	Klapning anses som værende en fysisk forstyrrelse. Ved aktiviteter, der medfører en forstyrrelse af havbunden, kan ændringen genoprettes, hvis aktiviteten ophører. Dette er tilfældet ved klapning, hvor de arter, som lever på klappladsen vil genindvandre efter klapningen er ophørt. I Østersøen udgør klapaktiviteterne kun 0,1 % af den samlede forstyrrelse ¹⁶ , og påvirkningen af havbunden ved klapning er derfor begrænset. Den forstyrrelse af havbunden, som den ansøgte klapning medfører vil være afgrænset til klappladsen. Da forstyrrelsen derfor er meget lokal og midlertidig vurderes den ikke at være af betydning for målet om god miljøtilstand opnås.
8 Forurenende stoffer	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer skal bl.a. sikre, at de grænseværdier, der er fastsat, overholdes.	Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om vandområdeplaner, afsnit 3.4.2. Kemisk tilstand, hvor Miljøstyrelsen vurderer, at klapningen ikke vil ændre på vandområdernes kemiske tilstand.
9 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum handler bl.a. om, at udledningen af forurenende stoffer ikke må lede til overskridelser af gældende grænseværdier.	Områdets kemiske tilstand indikerer ikke, at fisk og skaldyr vil blive påvirket af miljøfarlige stoffer. Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnittet om Vandområdeplaner, afsnit 3.4.2.

¹⁶ Miljø- og fødevareministeriet, Havstrategi II – første del, 2019,

https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Natur/Havstrategi/HSII_foerste_del_-_endelig_udgave.pdf

Miljøministeriet har desuden udpeget arealer til 13 nye havstrategiområder på havet, herunder 5 områder omkring Bornholm (I, J, K, M og L). Områderne I og J ligger nærmest klapplassen, disse ligger cirka 12 km fra klapplassen¹⁷. Områderne har været i høring, men er endnu ikke endeligt vedtaget. De generelle beskyttelsestiltag i de beskyttede havstrategiområder er primært fastlagt med henblik på at udelukke aktiviteter, der påvirker havbunden negativt eller medfører direkte beskadigelse af havbunden. Begrænsningerne indføres alene inden for de beskyttede og strengt beskyttede havstrategiområder, og der sættes således ikke begrænsninger ift. aktiviteter, der finder sted uden for områderne, uanset om de kan medføre en påvirkning ind i områderne¹⁸. Da klapplassen ikke ligger inden for de udpegede områder, vurderer Miljøstyrelsen, at klapningen er forenelig med havstrategiens beskyttelsesformål af havstrategiområderne I og J.

Samlet vurdering i forhold til havstrategi

Miljøstyrelsen vurderer, at klapningen ikke vil medføre påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af havstrategiens miljømål.

3.6 Klapplassen og kumulerede effekter

Klapplass K_058_01 ligger i en dyb strømmende, der bevirker, at det klappede materiale hovedsageligt vil blive spredt mod nord og i syd-sydøstgående retning¹⁹ og dermed i mindre grad vil blive spredt direkte ind imod de nærliggende mere lavvandede områder.

De havne, der har en gældende tilladelse til at klappe på klapplass K_058_01, fremgår af Tabel 7.

Tabel 7 Gældende klaptilladelser til klapplass K_058_01

Havn	Udløbsdato	Klappmængde (m ³)
Rønne Havn	01-08-2022	750.000
Rønne Havn	01-08-2022	250.000
Rønne Havn udvidelse 2	09-07-2026	150.000

Rønne Havns to gældende klaptilladelser, der udløber i 2022 er næsten opbrugt på mængden der tillades klappet. Derfor vil det primært være denne tilladelse samt klappning fra udvidelsen, som fremadrettet vil blive klappet på klapplass K_058_01. For udvidelsen af Rønne Havn er der givet en parallel tilladelse til at klappe og nyttiggøre de 150.000 m³. Det er derfor ikke sikkert, at den fulde mængde bliver klappet på klapplassen, da opgravningsmaterialerne i stedet kan blive nyttiggjort i udvidelsen af Rønne Havn.

Klapplassen har et areal på cirka 0,950 km². Ved en klappning af den samlede tilladte mængde i nærværende tilladelse på 80.000 m³ samt materialet, der kan klappes i forbindelse med udvidelsen af Rønne Havn, på 150.000 m³ på klapplassen, vil dette medføre en gennemsnitlig dybdeforringelse på ca. 24 cm på klapplassen, hvis alt klappmaterialet forbliver på klapplassen. I praksis vil strømmen i området imidlertid udjævne en højdeforskel, og således gradvist fordele klappmaterialet videre i strømmens retning sammen med den naturlige sedimentvandring. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at der ikke er risiko for, at

¹⁷ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64973>

¹⁸ Udkast til udpegning af beskyttede havstrategiområder i Nordsøen og Østersøen omkring Bornholm

¹⁹ DHI, Metocean Data Portal, <https://www.metocean-on-demand.com/#/main>

klapningen vil medføre dybdeforringelser på klapplassen eller i de nærliggende omgivelser over den i vilkår D fastsatte mindstedybde på 21 meter.

Cirka 1,3 km vest for klapplassen er der udlagt et område i havplanen til vedvarende energi og energioer. Energiøen Bornholm skal på sigt være knudepunkt for 2 GW havvindmøller ud fra kysten. Næste skridt i projektet er bl.a. at Energinet foretager forundersøgelser af havbunden omkring Bornholm. Forundersøgelserne skal sikre, at havvindmølleparken placeres på områder, der er egnede til byggeri, samt belyse hvor det påvirker miljøet mindst muligt²⁰. Miljøstyrelsen vurderer, at der kan gå en årrække inden en eventuel etablering af vindmølleparken påbegyndes. Der vil derfor på nuværende tidspunkt ikke være en kumulativ påvirkning fra f.eks. sedimentspild og forstyrrelse fra anlægsfasen, og såfremt der gives tilladelse til mølleprojektet forventes ikke et tidsmæssigt sammenfald af anlægsarbejdet med hele perioden for nærværende tilladelse til klappning. En mulig kumulativ påvirkning som følge af forstyrrelse og påvirkning af havbund vurderes derfor som ubetydelig.

3.7 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder

En klaptilladelse er omfattet af kravet om vurdering af påvirkning af Natura 2000-områder efter § 6 i bekendtgørelse nr. 1595 af 06/12/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)²¹.

Det nærmeste Natura 2000-område for klapplassen er område nr. 211, Hvideodde Rev. Dette område ligger cirka 2 km fra klapplassen. Området består af habitatområde H211 af samme navn.

Øvrige Natura 2000-områder er beliggende i en afstand på mere end 10 km fra klapplassen. Grundet afstanden vurderer Miljøstyrelsen, at påvirkninger på disse fra klappaktiviteten kan afvises. Miljøministeriet har udpeget arealer til 6 nye fuglebeskyttelsesområder på havet, herunder et område ved Rønne Banke (F129). Dette område ligger cirka 300 meter fra klapplassen²². Områderne har været i høring, men er endnu ikke endeligt vedtaget.

Natura 2000-område nr. 211

Vurderingen af påvirkningen på Natura 2000-område nr. 211 Hvideodde Rev er sket på baggrund af følgende oplysninger om området:

- Natura 2000 Basisanalyse 2022-2027 for området²³
- MiljøGIS for Natura 2000-områder, herunder kortlægning af marine habitattyper, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder.

Natura 2000-område nr. 211 Hvideodde Rev er udpeget for at beskytte naturtypen rev (1179). Området er præget af vidtstrakte forekomster af stenrev. Havbunden i området er kuperet og består af sedimentært grundfjeld i form af sandsten og aflejrede stendynger afvekslende med sandflader²⁴.

²⁰ <https://ens.dk/ansvarsomraader/vindenergi/udbud-paa-havvindmoelleomraadet/danmarks-energioeer/fakta-om-energioeerne>

²¹ Se Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatvejledningen) afsnit 4.4.3.1.

²² <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64971>

²³ [Basisanalyse Natura 2000-område Hvideodde Rev](#)

²⁴ [Basisanalyse Natura 2000-område Hvideodde Rev](#)

Tabel 8 Relevante marine naturtyper og arter habitatområdet 211

Naturtype	Beskrivelse	Miljøstyrelsens vurdering og konklusion
Rev (1170)	Der kortlagt 794 ha rev i dette Natura-2000 område. Områdets marine naturtype rev (1170) er kortlagt i 2004. Her er habitatnaturtypen kortlagt ud fra geografiske definitioner. Revet er således ikke nærmere kortlagt, men antages at dække størstedelen af området. Der forventes derfor at være 2 km mellem klappladsen og revet.	Da oprensningen finder sted bag havnens dækkende værker, forventer Miljøstyrelsen, at sedimentspild i forbindelse med opgravningen, vil bundfæles igen bag disse. Derfor vurderer Miljøstyrelsen, at naturtypen rev ikke vil blive påvirket væsentligt af optagningen. Strømmen ²⁵ ved klappladsen er primært i nord og syd-sydøstgående retning, hvilket betyder, at suspenderet materiale på klappladsen primært vil transporteres i en nord og syd-sydøstgående retning, og altså ikke mod øst, hvor habitatnaturtypen rev ligger placeret. Miljøstyrelsen vurderer grundet strømretningen ved klappladsen samt afstanden til revene, at naturtypen rev ikke vil blive påvirket væsentligt som følge af sedimentspredning fra klappingerne.

På baggrund af de vurderinger, som fremgår af Tabel 8, vurderer Miljøstyrelsen samlet, at habitatområdets udpegningsgrundlag ikke vil blive væsentligt påvirket af de forstyrrelser, som en klapping i henhold til denne tilladelse vil kunne medføre.

Fuglebeskyttelsesområde ved Rønne Banke

Klappladsen ligger cirka 300 meter fra området forslået udpeget til nyt fuglebeskyttelsesområde Rønne Banke med havlit på udpegningsgrundlaget.

Havlit overvintrer i høje antal på Rønne Banke. De første fugle ankommer omkring oktober, og de sidste forlader lokaliteten i starten af maj²⁶. Havlitten opholder sig ofte langt til havs, hvor den søger føde på dybt vand. Den lever især af muslinger, snegle og andre bunddyr. Desuden indgår rejer og en del småfisk i føden.

Det fremgår af afsnittet om bundfauna, at forstyrrelserne på bundfauna fra klappingen vil være lokal og kortvarig og derfor ikke forringe tilstanden for bunddyr på vandområdeniveau. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at fuglene ikke vil blive væsentlig påvirket af klappingsaktiviteten fra udvidelsen af Rønne Havn, idet de kan fouragere på de omkringliggende arealer.

Miljøstyrelsen forventer ikke, at der vil være mange havlitter mellem havnen og klappladsen, da klappladsen ligger i sejlruten til og fra Rønne Havn, som dagligt besejles af større og mindre skibe. Sejllads til og fra klappladsen vil være midlertidig imens oprensningen pågår. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at påvirkningen af havlit som følge af fortrængning pga. sejllads i klappfasen vil være ubetydelig.

²⁵ DHI, Metocean Data Portal, <https://www.metocean-on-demand.com/#/main>

²⁶ Vurdering af IBA'er i relation til fuglebeskyttelsesområder

Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering i lyset af de mulige fremtidige beskyttelseshensyn. På grundlag af den ovenstående redegørelse, er det Miljøstyrelsens vurdering, at det kan udelukkes, at den tilladte aktivitet kan påvirke havlitten væsentligt.

Samlet vurdering af de mulige påvirkninger på Natura 2000-områderne

Da klapningen og oprensningen ikke vurderes at påvirke Natura 2000-områdets habitattype og det nye fuglebeskyttelsesområde, vurderer Miljøstyrelsen, at klapningen ikke vil være til hinder for den ønskede beskyttelse af Natura 2000-områderne som helhed.

3.8 Vurdering i forhold til bilag IV-arter og marine pattedyr

Miljøstyrelsen vurderer, at alle arter af hvaler, herunder marsvin, er de bilag IV-arter, der kan forekomme i enten oprensningsområder eller ved klappladsen og derfor er relevante i forhold til nærværende vurdering. Der skal derfor foretages en vurdering af om opgravningen og klapningen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i arternes naturlige udbredelsesområde, jf. habitatbekendtgørelsens § 10. Marsvin er den eneste regelmæssigt forekomne hvalart i området, og vurderingen i forhold til hvaler vil derfor behandle mulig påvirkning på marsvin. Antallet af marsvin detekteret omkring Bornholm er generelt meget lille²⁷. Herudover vurderer Miljøstyrelsen, at gråsæl og spættet sæl også kan forekomme i området omkring klappladsen.

Støjgener i forbindelse med klappning er ikke så kraftige, at de påvirker hørelsen hos fisk og pattedyr. Derfor vil støj i forbindelse med klappaktiviteter kun medføre kortvarige forstyrrelser for marsvin og sæler²⁸.

Idet en del af sejladsen vil finde sted i den allerede eksisterende sejladskorridor indtil Rønne Havn, vurderes sejladsen mellem havnen og klappladsen heller ikke at bidrage væsentligt til forstyrrelsen som følge af sejlads i området.

Hverken marsvin og sæler eller de fisk, som udgør deres fødegrundlag, vurderes at blive påvirket i et sådant omfang, at fødeudbuddet for marsvin og sæler forringes, idet de blot midlertidigt vil flytte sig fra sedimentfanerne i den tid, hvor arbejdet pågår. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at klappning i henhold til denne tilladelse ikke vil have en væsentlig negativ betydning for marsvin og sæler.

3.1 Konklusion

Miljøstyrelsens samlede vurdering er, at en tilladelse til at optage og klappe materiale fra de indtegnede område for Rønne Havn på den ansøgte klapplads og på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

4. Offentliggørelse og Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af

²⁷ Sveegaard, S., Nabe-Nielsen, J. & Teilmann, J. (2018). Marsvins udbredelse og status for de marine habitatområder i danske farvande. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 36 s. - Videnskabelig rapport nr. 284.

²⁸ Menneskeskabte påvirkninger af havet- andre presfaktorer end kvælstof og klimaforandringer. DTU Aqua-rapport nr. 336-2018

- Ansøgeren
- Enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald
- Kommunalbestyrelsen
- Sundhedsstyrelsen
- Forbrugerrådet
- Danmarks Fiskeriforening
- Danske Råstoffer
- Danmarks Rederiforening
- Bilfærgernes Rederiforening
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Danske Havne
- Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID)
- Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, og som har ønsket underretning om afgørelsen
- Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, og som har ønsket underretning om afgørelsen, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Klage skal ske via Klageportalen for Nævnene i Nævnenes Hus, via følgende hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der er indgivet klage, må tilladelsen først udnyttes, når klagenævnet har truffet afgørelse i sagen, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

5. Andre oplysninger

Hvis arbejdet ønskes varslet i Efterretninger for Søfarende, skal Søfartsstyrelsen underrettes herom mindst 3 uger forinden. Søfartsstyrelsen skal underrettes skriftligt eller via E-mail: sfs@dma.dk. Samtidig underrettes om arbejdsmetode, anvendt materiel, herunder om der udlægges varp og om det forventede påbegyndelsestidspunkt samt om arbejdets forventede

varighed. Hvis arbejdet stoppes i mere end 2 måneder, skal Søfartsstyrelsen underrettes på ny.

Klapning uden tilladelse og tilsidesættelse af vilkår for denne tilladelse, herunder pligten til indberetning, kan straffes i henhold til § 59 i lov om beskyttelse af havmiljøet.

Miljøstyrelsens tilladelse til klapning fritager ikke ansøger fra at sikre sig, at alle øvrige tilladelser på den konkrete lokalitet er indhentet.

6. Følgende har modtaget kopi af tilladelsen

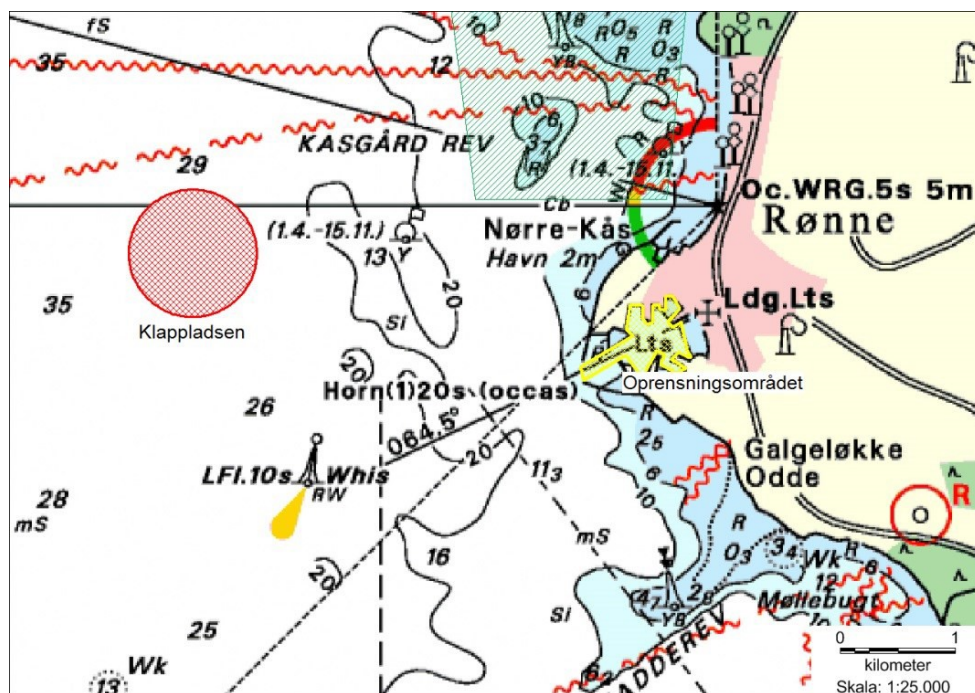
Bornholms regionskommune **post@brk.dk**
Søfartsstyrelsen **sifa@dma.dk**
Transport- og Boligministeriet **trm@trm.dk**
Fiskeristyrelsen **mail@fiskeristyrelsen.dk**
Slots- og Kulturstyrelsen **marinark@vikingeskibsmuseet.dk**
Styrelsen for patientsikkerhed **stps@stps.dk**
Forbrugerrådet **fbr@fbr.dk**
Danmarks Fiskeriforening **mail@dkfisk.dk**
Danske Råstoffer **lmv@di.dk**
Danmarks Rederiforening **info@shipowners.dk**
Bilfærgernes Rederiforening **info@shipowners.dk**
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd **ae@ae.dk**
Danske Havne **danskehavne@danskehavne.dk**
Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID) **Info@flidhavne.dk**
Danmarks Naturfredningsforening **dn@dn.dk**
Danmarks Sportsfiskerforbund **post@sportsfiskerforbundet.dk**
Greenpeace **hoering.dk@greenpeace.org**
Dansk Ornitologisk Forening **natur@dof.dk**
Friluftsrådet **fr@friluftsradet.dk**
Dansk sejlunion **ds@sailing.dk**

BILAG 1 Optagningsområdets placering

Figur 2 Det tilladte oprensningsområde er markeret med rød, grøn, blå, orange og gule streger.

BILAG 2 Klappladsens beliggenhed

Figur 3 Klapplads K_058_01 placering

Klappladsen er cirkulær med følgende centerkoordinat

55° 6,2' N 14° 37,7' Ø

(WGS-84) grader, og decimalminutter.

Radius for klappladsen er 550 meter.

BILAG 3 Vurdering af miljøfarlige stoffer i forbindelse med klapning af optaget havbundsmateriale

1. Prøvetagning

Ifølge klapvejledningen²⁹ tages prøver af de øverste 25-50 cm af sedimentet på det sted, hvor der skal optages materiale. Grunden til, at der kun udtages prøver fra den øverste del af sedimentet, uanset at der eventuelt skal oprensnes op til en større dybde, er, at det mest forurenede materiale normalt vil aflejres med det finkornede og lette materiale, som aflejres øverst. Derfor vil en prøvetagning fra den øverste del af sedimentet være fyldestgørende i forhold til at vurdere indholdet af miljøfarlige stoffer.

Miljøstyrelsen har praksis for, at der skal tages prøver af de øverste 30 cm. Hermed opnås en ensartet prøvetagningsmetode for alle havne, hvilket øger sammenligneligheden imellem miljøtilstanden fra forskellige områder.

Analyseprogrammet fastsættes konkret i overensstemmelse med klapvejledningen.

2. Vurdering af det målte indhold af miljøfarlige stoffer.

I klapvejledningen er der fastsat to aktionsniveauer for de mest almindeligt forekommende miljøfarlige stoffer i klapmateriale. Nedre aktionsniveau antages at være på niveau med gennemsnitlige baggrunds niveau for de pågældende stoffer i de danske kystvande. Hvis klapmaterialet indeholder koncentrationer af miljøfarlige stoffer under eller på niveau med nedre aktionsniveau, kan det som udgangspunkt tillades genplaceret på havet. Er det over øvre aktionsniveau, kan materialet som udgangspunkt ikke tillades genplaceret på havet.

Hvis der konstateres koncentrationer af et eller flere miljøfarlige stoffer imellem øvre og nedre aktionsniveau kan tilladelsen kun gives på baggrund af en konkret vurdering af aktivitetens (optagningens og klapningens) mulige miljøkonsekvenser.

Vurdering af sediment med koncentrationer mellem nedre og øvre aktionsniveau.

Ved en konkret vurdering af påvirkningerne fra sediment med koncentrationer mellem nedre og øvre aktionsniveau indgår følgende forhold:

- Graden af forurening, herunder særlig en sammenligning med det eksisterende baggrunds niveau i det vandområde, hvor klappladsen ligger
- Mængden af sediment, der ønskes klappet, og over hvor lang tid
- Nærhed til følsomme områder
- Spredningsforhold ved optagningsstedet og klappladsen

Generelt indgår det i vurderingen, om koncentrationerne ligger tæt på eller langt fra nedre aktionsniveau. Det er desuden relevant at sammenligne med baggrunds niveauet i det konkrete vandområde.

Ved sammenligning med baggrundsdata er der behov for at korrigere for indholdet af organisk materiale i sedimentet. Dette skyldes, at de miljøfarlige stoffer hovedsageligt binder sig til det organiske materiale, der er i havbunden. Derfor vil koncentrationen af miljøfarlige stoffer alt andet lige være større i sedimenter, der indeholder store mængder organisk

²⁹ By- og Landskabsstyrelsens vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale - klapning.

materiale. Da organisk materiale sædvanligvis er lettere end den mineralske del af sedimentet, vil det organiske materiale lettere blive transporteret rundt i vandet som følge af strøm mv. Dette medfører, at havne kan fungere som sedimentfælder, hvori det organiske sediment i vandet vil bundfældes på grund af strømlæ.

I de havne, hvor der ophobes organisk materiale, vil koncentration af organisk materiale derfor være større end i det farvand, der omgiver havnen. Som følge heraf vil koncentrationen af miljøfarlige stoffer også være større, uden at dette nødvendigvis skyldes forureningskilder i havnen. For at få et retvisende billede af indholdet af miljøfarlige stoffer og vurdere, om dette er udtryk for, at havnesedimenterne er mere forurenede end sedimentet i det konkrete vandområde, er det derfor relevant at tage højde for indholdet af organisk materiale.

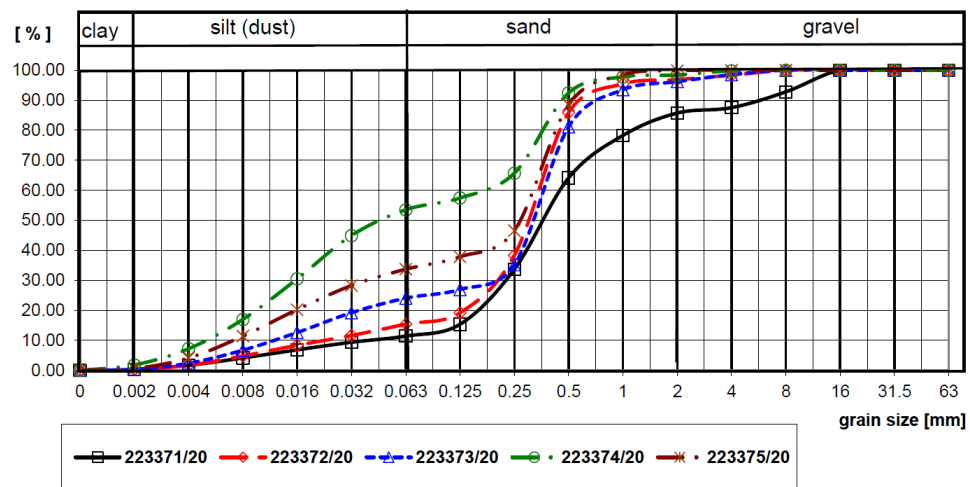
Det organiske materiale i sedimentet kan estimeres på følgende måde: En prøve af sedimentet vejes. Herefter tørres sedimentet så alt vandet fordamper fra prøven. Prøvens tørstofindhold angives i procent af prøvens totale vægt. Derefter opvarmes den tørrede prøve ved så høje temperaturer, at alt det organiske materiale fra prøven brændes af. Det kaldes at man "udgløder" prøven. Ved at veje prøven igen og trække de to vægte fra hinanden, får man et mål for prøvens glødetab, der angiver prøves andel af organisk materiale. Det angives i procent af den tørre prøves vægt. Dvs. glødetab (GT) i % af tørstof, angiver hvor stor en procentdel organisk materiale der er i sedimentet.

Man kan således sammenligne de målte koncentrationer af miljøfarlige stoffer fra havnen med de koncentrationer, der findes i prøver fra det konkrete vandområde, der har et tilsvarende indhold af organisk materiale. På den måde kan det vurderes, om sedimentets indhold af miljøfarlige stoffer er en forurening, der stammer fra havnen, eller om der blot er tale om en ophobning af organisk materiale fra omgivelserne, som ikke vil give en nettotilførsel til vandområdet.

Hvis der efter korrektion i forhold til indhold af organisk materiale er en forhøjet koncentration af miljøfarlige stoffer i det sediment, der ønskes klappet, foretages en konkret vurdering af optagningens og klapningens forventede påvirkning af klappladsen og vandområdet. Dette sker på baggrund af mængden af sediment, der ønskes klappet, hvor store mængder, der ønskes klappet på en gang og over hvor lang tid, spredningsforhold på klappladsen, nærhed til følsomme områder m.v.

Hvis der ikke er en overkoncentration af miljøfarlige stoffer i forhold til baggrunds niveauet, sker der reelt ikke en tilførsel af miljøfarlige stoffer til havet, og klapningen vil som altovervejende hovedregel kunne tillades. Der kan dog være særlige tilfælde, hvor mængderne er så store, eller området er så følsomt, at der må foretages en yderligere konkret vurdering i forhold til en eventuel akut skadevirkning.

BILAG 4 Kornkurver

Figur 4 kornkurve for oprensningsområdet ved Rønne Havn

BILAG 5 Analyseresultater fra Rønne Havn fordelt på delområder

Tabel 9 Analyseresultater fra Rønne Havn fordelt på delområder

Station	1	2	3	4	5
<i>Tørstof %</i>	79,80	77,4	68,6	73,3	70
<i>glødetab %</i>	1,70	1,9	7,2	3,7	2,6
<i>Arsen mg/kg Ts</i>	2,20	2,20	2,60	1,9	4,4
<i>Bly mg/kg Ts</i>	5,00	5,00	14,00	11,00	17,00
<i>Cadmium mg/kg Ts</i>	0,06	0,06	0,15	0,07	0,16
<i>Krom mg/kg Ts</i>	6,40	5,60	10,00	12,00	12,00
<i>Kobber mg/kg Ts</i>	5,60	7,20	83,00	12,00	23,00
<i>Kviksølv mg/kg Ts</i>	0,03	0,03	0,04	0,03	0,07
<i>Nikkel mg/kg Ts</i>	4,00	6,20	9,00	9,00	9,00
<i>TBT* mg/kg Ts</i>	0,002	0,001	0,005	0,002	0,004
<i>Zink mg/kg Ts</i>	28,00	31,00	85,00	59,00	64,00
<i>sum PAH* mg/kg Ts</i>	0,1	0,01	0,41	0,12	0,79
<i>sum PCB** mg/kg Ts</i>	0,01	0,01	0,01	0,0070	0,0070

* Summen af følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

** Summen af følgende 7 PCB'er: PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 118, PCB 138, PCB 153, PCB 180